

umljivih vzrokov stalo že dolgo ob strani, je zavzelo zdaj svoje čisto določeno stališče... No to ni čudno, kampanja je bila res »vehementna«, in letaki res ganljivi.

Še ni konec znamenj! »Učiteljski« (glej datum zgoraj v »Jutru«) piše o klubu priseljenih učiteljev (ki je doslej samo šele predlagan!), kakor da bo razgled UJU, čeprav bi zastopal samo čisto specialne potrebe že vnaprejšnji natančno ograjene skupine učitelstva, potrebe, ki absolutno ne tičejo stanovske politike; v isti sadi na pozabi, da je že nekaj mesecev živahno — po možnosti vsaj — na delu »Klub učiteljev SDS« — močno navzkriž...

Smo že zaigrali, nepobitno so to dokazale volitve v upravni svet Učiteljske tiskarne. Vseh nas je 142: od teh je 123 glasov razsodnih in značajnih — vsi drugi...

Kulturni pionirji.

(Javen odgovor na javno vprašanje.)

G. Gangl je iztrgal tri stavke iz moje razprave o našem gospodarstvu, ki naj bi bili »kruta in pavšalna obsodba in splošna kleveta našega učitelstva« ter zahteva za te stavke »javen in točen odgovor z imeni in dejstvi«.

Mene veseli da je debata, da se krešajo nazori, saj to znači le zdravje. Žalibog pa izleđa, da gre še za nekaj drugega in ne le za stvar.

Čemu pa pravzaprav tako ogorčenje? — Svojo razpravo sem zaključil s pozivom da postanimo res kulturni pionirji narodovi češ, da se nas ta visoki naziv danes le po nemarnem drži. — To je tisti strašni greh!

Lahko bi prav komodno odgovorili po istem receptu s protičitati npr.:... »Naipreči doba nemškutarskih ter potem doba strankarskih bojev imata na vesti preminoga (podčrtal jaz!) nezvestobe v narodnem in stanovskem oziru v vrstah slov. učitelstva.« (Gangl v jubili. številki »Učit. Tov.« z dne 7. januarja 1920). Ali pa... »Dobro vem, če pade danes sedani režim, pa imamo jutri mi antideklarašji tako večino.« (Jelenc v »Jutru« z dne 18. junija 1926.) In bi bila stvar v redu, če tudi so i te trditve »splošne in z nobenim konkretnim dokazom utemeljene.« Vendar pa hočem malo globlje, ker mi ni prav nič za patos.

Kdo pa je »kulturni pionir narodov«? In še preči kdo je »narod«? Dvoje vrst ga je: tisti mali izkoriščani, v temi tavaioči, a luči in kruha željni (tudi učitelji in njegov drobci!) in tisti »narod«, ki vse te »dobre« v posebnem razmerju deli, 95% in 5%. V vsaki vasi je to razmerje, je v mestu in je v deželi in v državi. Je danes in je bilo vedno, odkar se nas zgodovina spominja. Kateri je pravi narod? Zame 95%tni. Na kateri strani je bil doslej učitelj? Na strani 95%? Ni bil!

Na strani katerega smo bili vedno? Posebno v novejšem času, v dobi strankarskih bojev t. i. od devetdesetih let do danes? Vedno na eni strani. Hote ali nehote vede ali nevede — dejstvo je, da smo bili. In posledice tega so bile vidne ves čas in so vidne še danes. Narod ni bil nikdar z nami in tudi danes smo izolirani napram njemu, če tudi živimo v njegovi sredi.

Kdo je kulturni pionir narodov? Menda le tisti, ki je ž njim, ki razume njegove težnje in je njegov organizator in vodnik v boju za njegove pravice. In to ne le z besedo, ampak z dejanji. Smo li bili kdaj to, smo to danes? — Za kulturno delo je na tudi potreben kulturni program. Smo li kdaj imeli kulturni program in ali smo ga tudi izvajali?! Smo li delali letne kulturne poročane in ali smo se jih držali? Ne! Zato tudi nismo kulturni pionirji, ampak kvečjemu kulturni — teoretiki!

S tem bi bil odgovor podan: ni mi pa za odgovor radi odgovora, ampak za nekaj več! Ni moj namen da bi »natolceval« in »klevetal« in tega namena tudi nisem imel v tisti merljivi razpravi. Konstatiral sem le dejstvo brez vsakega zlobnega namena in če je bila tista konstatacija nekoliko krepka je bila to le radi tega da bi tudi res zalegla. Poleg dejstev sem na tudi navedel vzroke in na svet sanacije, obširneje seveda le v kolikor so se specialno tikali vprašanja, ki sem ga tam obravnaval.

Nismo kulturni pionirji narodovi, ker nam manjka pogoj za to. Če hočemo biti res kulturni pionirji narodovi, moramo naipreči vendar narod poznati, razumeti moramo njegov socialni položaj.

Zaklenjena nam je hiša očetova, ogromen delež so zavali pred njena vrata in še, če tega prevališ, ne prideš vanjo, kdor si kakor sem jaz.

Kaj hočemo?! Jaz sem se vdal.

Zdaj čakam samo še enega. Kdaj vstane še zadnje znamenje in nam oznanj: U. T. ima 123 zvestih in ne rabi nikogar več. Ne apelira in ne reflektira več na nas, da bi kupovali pri njej. Sploh ne prodaja več — nam, ki nismo ne razsodni in ne značajni.

Za ta čas pa, dokler tega znamenja ni predlagam, da se pri naših društvenih skleda o korakih, ki jih je storiti pri upravnem odboru Učit. tiskarne, da se razveljavi določba sklenjena na zadnjem občnem zboru U. T., zadevajoča zvišanja članskega deleža ter onemogočanje prostega vstopa v zadrugo, ki nosi naše ime.

Kajti — le v tem znamenju boš zme-gal!
E. Tiran.

Da res postanemo učitelji ljudstva moramo imeti preči jasen vpogled v gibalna gibanja današnje družbe, katere ogromni del je narod in poznati vzroke tega valovanja. Šele tedaj nam bodo tudi jasni smotri tega valovanja in bo naše delo tudi res smotreno. Današnje stanje, njegove vzroke in njegovo rešitev pa spoznamo le potom socialnega spoznanja.

Imamo li to spoznanje smo ga imeli kdaj? Ne nismo ga imeli in tudi danes ga nimamo. Kako tudi! Šola ga nam ni dala, mi sami si ga na tudi nismo prisvojili. To spoznanje pa je za vsak višji poklic nužno potrebno, je naravnost strokovna priprava za javno delo na strani naroda, kjer je naše mesto. Kako moremo biti kulturni pionirji, če nam manjka pogoj za to!

Doslej smo delali ravno narobe, daj smo si sami laskavi naslov kulturnih pionirjev (ali pa se je kdo grobo ž njim pošalj na naš račun!) in smo se po tem ravnali. Ravno narobe kakor da bi ne poznali resnice, da je podlaga praktičnemu delu teoretični študij, da mora preči samoizobrazba in šele potem delo!

Nočem in ne morem trditi, da se ni nič delalo; to bi bila res kleveta. Nasprotno, neovrgljiva resnica je da ga ni stanu med intelektualci, ki bi toliko in tako požrtvovalno delali in še dela kakor učitelji. Toda to delo ni bilo organizirano, ni bilo sistematično in predvsem ni bilo naše in ni zato tudi moglo postati narodovo. Radi tega tudi ni čudno, da niso korakali uspehi vstrie z napori. Neblagoslovljeno je bilo to delo; tuja učenost, ki smo jo sejali med narod in ta tuja učenost ni poglala sadu. Zato tudi ne more biti samozadovoljstva nad našim delom temveč je žalost in gnev. Ne, nismo bili kulturni pionirji!

Kulturni pionirji?! Imamo tudi organizacijo »kulturnih pionirjev« Sredstvo, ki naj bi nadomestilo tisto, kar nam šolska izobrazba ni dala, sredstvo potom katerega naj bi res nastali kulturni pionirji. Pomoček, ki naj bi ustvaril vse pogoje za uspešno socialno t. i. kulturno in gospodarsko-politično delo svojih članov. Roko na srce — kako je v tej organizaciji? Je-li ta stavba res taka da jo lahko s ponosom nazivamo »vzgojiteljsko kulturnih pionirjev«? Roko na srce!

Tista dva citata točno karakterizirata kaj smo, da smo nesa mostoini.

(G. Jelenc nam poklanja tudi — neznačajnost. Prepriščam oboževateljem g. Jelencu, da s to čestitko opravilo po svoji vesti. Ogromne večine ni mogel z njo zadeti. V kolikor pa je le uravničena — in g. Jelenc bo to že dobro sam vedel! — pa je le hujna posledica — krive vzgoje. S to obdobjem si je g. Jelenc sam zapisal najvernejšo oceno svojega dela. Saj tudi... (str. 4.) drugače biti ne more! Kako homo samostojni, ko pa ne poznamo samostojnosti! Te pa nimamo, ker nam manjka znanstveni vpogled v sestavo človeške družbe v kateri živimo. Že večkrat so bile te hibe ugotovljene in z dobrim namenom. Gotovo se je čutila v organizaciji vedno potreba po odpravi teh nedostatkov, potreba po pravi izobrazbi, toda nikdar ni prišlo do izvedbe. Ni prišlo, ker ni bilo volje in moči za to. Kje je bila krivda? Ravno v nepoimovnanju pravega bistva kulturnih pionirjev!

G. Gangl zahteva konkretne dokaze, imena in dejstva. Mislim, da je prvih in

zadnjih dovolj imen pa ne morem vseh posebej naštetj. Tudi jih sam ni naštel, ko je napisal gorj citirano ugotovitev. Ustreže mu pa lahko g. Jelenc, ki je v svoji ugotovitvi krajevno, časovno in vzročno natančen.

Jaz morem le reči, da nas je mnogo, ki se ne prištevamo iz raznih vzrokov h kulturnim pionirjem dve tretini po officialni ugotovitvi. Je pa v nas vseh resna

Gospod urednik, blagovolite sprejeti v svoj list sledeče vrstice!

Dobil sem anonimno mislo, ki je po vsebini podobno daš boli sirovo dopisu iz Novega mesta v »Jutru« z dne 26. pr. m. Ugotavljam naipreči da način zaplotniškega boja ni časten za učitelstvo, oziroma za one, ki morebiti nastopajo po njegovih informacijah. Imate svoi stanovski list, svoja društva imate, dvakrat na teden odprta vrata pri prosvetnem oddelku: tu povejte naravnost kaj bi radi a ne, da se zatekate k anonimnim napadom na svoje tovariše in mene. In sedaj k stvari!

Novomeška učiteljska »afeta« ima dva izvira: ukokojitev gospoda nadzor-nika Matka in kar je s tem v zvezi ter tožbo Koželj-Menard.

Glede Matkove ukokojitve izjavljam, kar sem že večkrat storil, da je nisem zakrivil, nasprotno sem jo skušal popraviti, oziroma spraviti v pravi tir, a ne morem za to, če nisem uspel. Z imenovanjem gospoda Pirnata za Matkovega naslednika je bila izrazniena služba šolskega upravitelja v Žužemberku a obenem je bila z imenovanjem gospoda Grada ena učna oseba v Novem mestu odveč.

Imenovanje gospoda Grada sem sam izposloval, ker je bil na razpoloženi, a predlagal sem ga za Novo mesto, ker ima tam svojo družino s šolo obiskujočimi otroki. Pri tej priliki povem vsemu učitelstvu, ne samo novomeškemu, da ne delim učitelstva na »liberalce« in »klerikalce« na »Sokole« in »Orle«, ampak na dobre in mirne šolnike ter na malomarne in nestrpnne.

Pri vprašanju, kdo naj gre iz Novega mesta v Žužemberk, sem se odločil za gospoda Webra, ker ima šele 7 službenih let in je samec, dočim službuje gospod Koželj 21 let, je oženjen, ima otroke in je tudi njegova žena učiteljica v Novem mestu. Znamo mi je bilo, da imata gospoda Koželj in Menard tožbo med se-

težnja, da to postanemo. Saj gre za tem vse naše delo v organizaciji, četudi ga ostala tretina imenuje »razdiralno« in »prevratno«. Pa to nas ne žemira, ker vemo, da tega, kar hočemo, ne dosežemo po dosedanjih organizacijskih metodah. In ker predvsem vemo, da se moramo preči sami dvigniti, ako hočemo dvignati druge.
Bogumil Medvešček, član UJU.

Poslano.

boi, in tasno mi je bilo, da ne moreta delovati na istem zavodu, prvi kot začasni upravitelji a drugi kot njegov podrejeni učitelji ako začasni upravitelji izgubi tožbo nasproti svojemu podrejenemu učitelju.

Gospod Koželj me je po izzubljeni pravdi sam prosil, da ga razrešim začasnega upraviteljskega, kar sem tudi storil in izposloval Gradovo imenovanje. Nisem se na mogel iz družinskih razlogov in glede na službeno dobo odločiti da premostim gospoda Koželja zaradi očitka in obsodbe »političnega kameleontstva«! V tem je moj greh!

Gospodu Menardu bodi osebno povedano sledeče: Če bi hotel premeščati učitelstvo zaradi »političnega kameleontstva«, potem ne bi ostalo samo pri gospodu Koželju. Pri vsakem razpisu imam namreč priliko opazovati razno »politično kameleontstvo« n pr. sedaj mi piše znan »Jutrovec«, da je vstopil v »Slov. kmetsko stranko«, ker je bil že od nekdaj pristaš kmetske misli (seveda prosi premeštitev), a drug znan »Jutrovec« išče podpore pri »radikalih« itd. Kaj je sedaj politično gosp. Koželj ne vem in me tudi ne zanima; zolo podtikamie, ako se piše, da gre pri njem za kakšno pridobivanje od moje strani, ker nisem pristaš »prozelitizma«.

Končno me hoče dopisnik tudi kontrolirati po ministrstvu in velikem županu. Prav ker bi se pri tem izkazala moja glavna napaka: neumestna obzirnost nasproti onim, ki pozabljajo, da ni šola »politicum« v tem pomenu besede da bi smela v njej vladati slepa osebnost ali pa politična strast.

To pojasnilo dajem učitelstvu dobre volje, ki in anonimnežem odrekam; zato na njih dalje izbruhe ne bom odgovarjal več z besedami ampak samo z dejanji.

V Ljubliani dne 28. junija 1926.

Dr. Drag. Lončar.

Pokrajinska skupščina v Celju.

POZIV!

Vse članstvo, tudi člani ožjega in širjega sosvetja (predsedniki okrajnih društev) ter delegati, ki žele da se jim ob pokrajinski skupščini v Celju nakažejo prenočišča (v hotelih) in hrana, naj to javijo do 5. julija t. l.

Priiave so potrebne zaradi letoviške sezone v Celju. Cene so stalne in zmernne. Vposlane priiave so za prijavljence obvezne, ker za rezervirana stanovanja, ki bi ostala nezasedena, društvo ne more trpeti škode. Zakasnelih prijav ne bo mogoče uoštevati.

Nakaznice za stanovanja in hrano se bodo izdale prijavljencem ob prihodu.

Priiave s točnimi podatki o dnevih, za katere naj se preskrbi stanovanje ozl-

roma hrana, na naslov: Vekoslav Gobec, učitelji na okoliški šoli v Celju, Razlagova ulica.

— Legitimacije za delegate je pričelo poverništvo razpošiljati te dni na predsednike okrajnih učiteljskih društev. Ona društva, ki niso poravnala članarjine in starih obvez do poverništva ne dobe legitimacije.

— Nekatera društva še sedaj niso poravnala svojih obvez do poverništva. V smislu pravil delegati teh društev ne bodo imeli glasovalne pravice na pokrajinski skupščini. Tudi s sklepom na skupščini se ne more izpremeniti tega določila pravil, ker ima pravico pravila spreminjati le Glavna skupščina. Zato morajo blagamiki brezpogojno nakazati kar še dolgujejo poverništvu.

Splošne vesti.

— Zadnji čas je, da poravnajo polletno članarjino poverništvu ona društva, ki tega doslej še niso storila ako hočejo imeti na skupščini pravico soodločevanja.

— Dolg za dolg. V zadnji številki »Učit. Tovariša« z dne 25. junija t. l. citamo, da je Glavna Kontrola doseglja potom pritožbe na Državni svet vrnitev razlike na izplačilih položajne plače pri tistih ki so dobili isto povišico položajne plače nakazano z dnem dospelosti namerstoz z dnem podpisu (ukaza) dekreta — Ako pomislimo, da so nekateri učitelji prešli izplačilo od dneva dospelosti, medtem ko je bil tozadevni dekret podpisán po več mesecih za celo leto pozneje bodo ti ta odtegljaj preči čutili, dostikrat pa celo do krivici kajti prvi prosilci niso zamogli pravočasno zaprositi za povišico, ker niso prešli dovolj hitro »rešenja« zopet drugi sorva niso umeli rednega postopka, popolnoma ne glede na eventualno zavlačitev od uradne strani — Toda pritožba je nemogoča; tako beremo. Mogoča pa je akcija,

v katero naj vstopajo takoi vsi prizadeti, oziroma naj io podvzame za vse prizadete organizacija — poverništvo UJU, namreč doseže se naj, da se ta različka odpiše od večje različke na službenih orejemkih ki in država doluje za prvo mesece pravomočnosti čin zakona vsem državnim uslužbencem. — Bon drojt a besoin d' aide. — Fran Šegula.

— Članom učiteljskega društva za srez Murska Sobota. Ker je do danes vplačane šele eno dobro tretino članarjine zapadle za prvo polletje, se pozivajo vsi oni tovariši in tovarišice ki svoje dolžnosti napram organizaciji še niso storili, da to store čim preje! Z nereditnostmi v plačevanju članarjine lahko zaostankarji onemogočijo našim delegatom glasovanje na pokrajinski skupščini v Celju, kar bi društvi ne bilo v čast.

— Razpis tečaja domače in šolske higijene za učiteljske. Glavni odbor Podmladka društva Rdečega križa v Beogradu je sklenil, da se priredi v Beogradu od 26. julija do 28. avgusta 1926 tečaj domače in šolske higije-

ne za učiteljice. Poleg predavanja iz higijene bi se učiteljice poučevale v kuhanju in konserviranju sadja in zelenjave. Za časa tečaja bi učiteljice stanovale v nudilski šoli in se prehranjevale v svoji menzi. Vzdrževanje za mesec dni bi stalo okoli 700 Din. Pouk je brezplačen. Učiteljice, ki žele vstopiti v ta tečaj, naj se prijavijo pri oblasnem odboru Podmladka društva Rdečega križa v Ljubljani najdalej do 10. julija 1926 — Tajnik: Fran Gabršek s. r.

— V namestilo komšišo v ljubljanski oblasti je imenovan Ivan Demšar, šolski upravitelj v Žabnici pri Skofiji Loki.

— Na državnem ženskem učiteljskem v Ljubljani so se pod predsedstvom gosp. univ. prof. dr. Karla Osvalda kot ministrskega odposlanca vršili od 14. do 19. junija zrelostni izpiti, katerih se je udeležilo 48 absolventov IV. letnika. Od teh je napravilo izpit z odliko 9. z dobrim uspehom pa 33. in sicer: Ambrožič Angela, Ambrožič Branislava, Arnejc Katarina, Batič Milena (z odliko), Batič Vera (z odliko), Bernot Angela, Blatnik Angela, Blejcek Katarina, Bostež Marija, Drobnič Angela (z odliko), Föderansperg Olga (z odliko), Grim Gabriela, Inglič Marija, Klemenčič Julija, Klenha Anselma, Kobač Marija, Kocijančič Vida, Krištof Vera, Lilleg Vida, Matiažič Leop., Merhar Cirila, Pajek Jos. (z odl.), Patermoster Mar., Pavletič Erika, Podboj Ljudmila, Pucelj Angela, Pustotnik Marija, Schauer Lea, Sedej Pavla, Sirmik, Frančiška, Sketel Albin (z odliko), Skufi Andreja, Svetel Elizabeta (z odliko), Škerlj Marija Eva (z odliko), Torelli Frančiška, Trtnik Vekoslava, Urek Frančiška, Vardjan Vida, Zajc Angela, Zupan Marija, Zebre Rosanda (z odliko), Žmavc Marija. Ostalih 6 kandidatki mora po počitnicah izpit iz enega predmeta ponoviti.

— Krani — sreska učiteljska konferenca se je vršila 19. junija t. l. Po zdravi in otvoritvi omenj. g. referent Vil. Rus vzroke neredno se vršecih konferenc in poda podrobnih navodil k poteku dnevnega reda. — Gimn. ravnatelj g. Iv. Košnik pozdravil zborovalce kot lišnji gospodar in omenja najvažnejše vzroke, ki ovirajo nemoten prehod iz osnovnega šolstva v srednje stopnjo, čemur bi se dalo priti v okolišč. na ta način, kakršen je že deloma dosežen v srbskih pokrajinah. — Za zapisničarja sta bila izvoljena g. Završnik in gđ. Urbančičeva, overovatelja na sta g. Jocič in Inkret iz Predvora. — V stvarnem predavanju g. dr. Neubauerja iz Golnika je učitelstvo dobilo mnogo najnovejših navodil za boj proti jetiki. G. zdravnik nam je podal zanimivih statistik iz vse države, razjasnil najnovejšo teorijo o nepododljivosti sušice (otrok se okuži v materinem telesu) in na podlagi predloženih slik raztolmačil zdravljenje obolenih delov potom solnčnega in svetlobnega vpliva. Da bo boj proti jetiki uspešnejši, je treba sodelovanja šole. Stvarna izvajanja so v učitelstvu vznemila samaritanski čut in se je za poučni tečaj na državnem zdravilišču v Golniku priglasilo toliko poslušalcev da bode moral g. zdravnik odrediti tri skupine z 15 člani. K predavanju doda tovariš Horvat pojasnilo, da je v 50% jetično okuženih obolenih vsled alkoholizma. Boj proti jetiki je zasnovati na protialkoholnem delovanju. — Jos. Lapajne stavi predlog, naj se izposluje jetično bolnemu učitelstvu v državnih zdraviliščih one ugodnosti, ki so mu priznane za lečenje v bolnicah. G. dr. Neubauer pojasni, da se je že mnogo ukrenilo v tem oziru a se dolej še ni doseglo pozitivnih uspehov. — Nadzornikovo poročilo je obsegalo običajna strokovna navodila s posebnim ozirom na mlajše učitelstvo, ki naravno še nima potrebne prakse. — G. Rojčičovo predavanje »o učiteljskih (lokalnih) konferencah« je bilo potrebno zlasti za one šole, ki razum čitanja uradnih spisov in eventualnih slučajnosti, ne pojmiyo pedagoških nalog in koncentričnega delovanja v vseh

razredih. Zanimive statistike in navodila z navedbo mnogih tem so marsikomu odprle široko obzorje pedagoškega poslovanja. — Jos. Lapajne iz Cerkelj je podal mnogo bistvenih nejasnosti v šolskih zakonih in odredbah oziroma o nepravilnem potovanju šolskih predpisov. Kolekovanje šolskih naznanil povzroča velike težave, ker občinski uradi otežkočajo taksne oprostitve. Izdajanje duplikatov šolskih izkazov oziroma naznanil ovirajo neenotne uradne knjige in listine (letni uspehi), neenotno je poslovanje z izkazi o zamudah anuliranju nekolkovanih polletnih ocen, klasifikacije 1. razr. 1. polletja, naziranje o odhodnicah in izpustnicah (prve je odpraviti), vzprejemanju novincev o nadzorovanju pri verskih vajah, prestopanju v ponavljalne šole, obveznosti sodelovanja šolske mladine pri predstavah izven šolskih prostorov, odgovornosti službodajalcev, izdajanju noselskih knjižic šolskim otrokom klasificiranju preseljujočih otrok v potovalnih družbah (§ 31.), potrebi telovadnic in telovadnega pouka, stanovanju učitelstva. Odločno se je obsodil odlok, izdan po intervenciji delegacije ministrstva financ z dne 29. aprila, ki učitelstvo in šole izpostavlja šikanam občinskih uradov. — Vsi predlogi so bili soglasno sprejeti. — Gđ. Rosova je podala žalostno sliko iz življenja uradne okrajne knjižnice, ki se je morala v zadnji poslovni dobi seliti nič manj kot sedemkrat in je na posled dobila zavetje v Dolenčevem skladišču med mišmi in podganami. Če prosvetni Ahasver ne dobi v Kranju (!) primernih stalnih prostorov se bode morala knjižnica preseliti na deželo. — G. nadzornik doda poročilo, da sta z gosp. Sepacheriem kot načelnikom okrajne knjižnice storila vse, kar sta mogla, toda niti stanovanjska oblast niti občina nista bila dostopna za pojasnila, ne voljna, da omogočita prosvetno delovanje tako dragocene knjižnice kakor je naša. — Podani računi — obremenjeni s selitvenimi stroški na konto nabave novih del — so bili odobreni. — G. Oreljovi predlogi glede sestave stalnega in knjižničnega odbora so bili sprejeti soglasno. — Ker tudi predlogom cerkvijske šole glede revizije učnih načrtov ponavljalne šole, o potrebi kmetijske šole na Goreniskem in uvedbi »Kmetovalca«, »Čebelarja« in »Vrtnarja« kot priročno čtivo v ponavljalnih šolah, nihče ni ugovarjal, je g. referent ob 14.30 zaključil konferenco. — Pri skupnem obedu v »Narodnem domu« se je menjalo dvoje napitnic, na kar je izbeglo učitelstvo po vsem srezi, je nekaj se je držalo starih tradicij ob lepi pesmi prijateljski volji.

I. L. — Relief za katerega je toliko povpraševani je iz alabastr-mavca, barvan z različno lakasto barvo Pohorja samo svetlo zeleno Razven Pohorja je na njem južno vznožje Kokošnjaka, Kozjaka, Slov. goric (Dravograd-Maribor), del Ptujškega polja, vzhodni del Karavank v slovenigraškem srezu do severnega vznožja Konjiške gore. Relief je popolnoma ročno delo in je nastal po večletnem trudu Vzorec je razstavljen v izložbi g. Weixla v Mariboru na vogatu Vetrinjske in Jurčičeve ulice. Cena je 6000 Din. — Glede specializiranja prosim da se mi pošlje načrt dotičnega kraja. Pripravljen sem glavne točke označiti, pripominjam pa, da preobložitev z imenij relief kvarj na okusu in pregledu. — Josip Peitler, učitelj v Pekrah, pošta Limbuš.

— Vsa ona upraviteljstva, katera še niso poravnala nezatnega zneska 4.50 Din za prejetje in ne vrnjeno knjižico »Šola v nebesih« prosijo prav iskreno »Učit. dom«, da nakažejo te dni to malenkost, ker nam prihranijo mnogo dela z izterjavanjem, sami pa se izognejo pozabljenju.

— Pojasnilo glede Učit. Samopomoči. Predsednik tega društva, tov. Kocijančič, je ogorčen, da sem v svojem članku omalovažil tudi to ustanovo kot nevredno kritike. Nisem tega mislil tako, ka-

kor je to vzel predsednik U. S. Priznavam celo prav rad, da je U. S. izmed vseh učiteljskih gospodarskih ustanov še najbolj čvrsta, oziroma edina, ki je na razmeroma trdnih tleh. Je nekaka izjema v pravilu a s tem, kakor se pravi, pravilo le potrjuje. Pravilo pa je v bistvu slabo in ne more ga izboljšati nobena še tako dobra izjema. Gre za princip. Princip je bil v vsem dosedanjem gospodarstvu zgrešen: da je to res, pričajo najbolj glasno ravno današnje težke posledice. Edina rešitev iz tega zastarelega in zato škodljivega sistema pa je novi, moderni — in če že hočete — edinozveličavni organizacijski princip. (Op.: Da bo vsak član organizacije tudi član gospodarskih ustanov.) Tega se bo morala oprijeti tudi U. S. in to bo le v njeno dobro, ki ga gotovo želi z menoj vred tudi tov. predsednik U. S. — Pouka na koncu, da bi moral molčati, ker nisem član te ustanove, pa ne morem sprejeti. Nisem član U. S. in tudi ne Učiteljske tiskarne in ne Tvornice učil in ne vseh drugih neštetih fill-alk. Sem na član organizacije in to je — dovoli Če so na ti oddelki ki bi morali biti sestavni deli organizacije v odredi na vseh koncih in krajih, ni rešitve v tem, da se ti deli še nadalje raztresajo in še bolj oddaljujejo od matice, ampak da se ti deli, v kolikor so nujno potrebni, z matico vred strmejo v eno res krepko in pravega življenja zmoglo celoto. Hočeš, nočeš — to treba izvesti!

Bogumil Medvešek.

— Članom in članicam učiteljskega društva za ljubljansko okolico. Člana Iv. Šmajdek in Anton Germek sta vložila sledeči protest na poverjeništvu UJU v Ljubljani. — Poverjeništvu UJU v Ljubljani. § 15 »Pravil društva učiteljev in šolskih prijateljev za okraj ljubljanske okolice« se glasi: Odbornike voli glavna skupščina pismeno ali ustmeno, poverjeni volilni listek je veljaven ako ga je dotični volilec lastnorodno podpisal. Volitev je veljavna za eno leto. Ker se na občnem zboru v Ljubljani, dne 9. januarja t. l. volilni listki niso podpisali kar določno predpisuje § 15 naših društvenih pravil, zahtevava podpisana, da poverjeništvu nepravilno izvoljeni odbor na to nepravilnost takoj opozori in zahtevava od njega, da takoj vse posle zopet prejšnjemu odboru izroči, ki mora sklicati izredni občni zbor na katerem se bodo vršile nove volitve. Ta naša zahteva se ima izvršiti v roku osmih dni po sprejemu tega pisma, sicer nastopiva korake proti kršenju potrjenih pravil. — Šent Vid nad Ljubljano — Ježica, dne 17. junija 1926. — Šmajdek Iv. s. r., šolski upravitelj. — Germek Anton s. r., šolski upravitelj. — Najprvo sem se začudil, da sta omenjena člana celih pet mesecev molčala in šele sedaj našla ta člen pravil ter na obeh zborovanjih, ki smo jih imeli med tem, nista tozadevno nikdar protestirala. Nam vsem je znano, da so se volitve najprvo vršile ustno — torej z vzklikom in da je tov. Urbančič predlagal listo sedanega odbora, ki je bila sprejeta skoro z vsemi glasovi le par je glasovalo proti, na kar je reagiral gosp. Šmajdek, da ta volitev ni po pravih veljavna, ako je en sam glas proti, in da se mora volitev ponovno vršiti z listki. Volitev se je nato izvršila z listki in lista je bila ponovno izvoljena od 139 oddanih glasov z 92 do 132 glasovi. — Volilni listki se niso podpisovali ker to niti pravila ne zahtevajo. Prav, da pogledimo člen 15. pravil, ki pravi: »Odbornike voli glavna skupščina pismeno ali ustno, poverjeni volilni listek je veljaven ako ga je dotični volilec lastnorodno podpisal.« Mislim da ni treba nobenih juridičnih znanostj za umevanje tega člena in vsak absolvent osnovne šole ga lahko pravilno tolmači. Kaj se pravi poverjeni volitveni listek? Da je član, ki pri volitvi ni navzoč upravičen vseeno voliti v nenavzočnosti, ako kakemu drugemu članu poveri volilni listek, da v njegovem imenu voli; le v tem slučaju mora biti volilni listek pod-

pisan. Torej o kršenju pravil, kakor trdita g. Šmajdek in Germek, ni tu nobenega govora — Žalostno je pač dejstvo, da se takih sredstev poslužujeta napram sedanjemu odboru, ki vestno in točno opravlja svojo nalogo napram društvu in nega članstvu. S takim protesti jemlieta le ugled našemu društvu in potrebno se mi je zdelo, da to objavim javno da bodo i ostali tovariši in tovarišice informirani. — Jos. Macarol, t. č. predsednik.

— Iz Slovenske Šolske Matice. V zadnjem času prihajajo prav pogostoma na Slov. Šolsko Matico pisma sledeče vsebine: »Podpisano upraviteljstvo v ... je prijavi dne ... pod števil ... I. svoj pristop k Slovenski Šolski Matici. Ker pa upraviteljstvo do danes še ni prejelo publikacij za l. 1925, se Matica naproša da nam iste čimpreje pošlje.« — Vsem prizadetim upraviteljstvom sporoča podpisani blaginik, da za pristop k Slov. Šolski Matici ne zadostuje samo prijava, temveč je treba vposlati s prijavo vred tudi zahtevano članarino, sicer prijavielenc še ni član Matice. Treba pa je vposlati 30 Din kot članarino ter priložiti za pošne stroške še 4 Din, torej skupno 34 Din. Bodi enkrat za vselej povedano da se na prijave brez vposlane članarine ne more Matica prav v nobenem slučaju ozirati. — Pavel Plesničar, blaginik S. Š. Matice v Ljubljani.

— »Zbori« Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. Vsebinsko šestega zvezda: F. Marolt; Kuckavica (narodna), V. Ukmar; Motto; E. Adamič; Pred snanjem, J. Pavčič; Dekle poglej me prav! Mešani zbori. Lene in deloma tudi lahke skladbe Pavčičev mešani zbor bo zlasti podeželskim društvom napravil veliko veselje. Zboru priporočamo vsem pevskim društvom in tudi učiteljskim knjižnicam v naročbo.

— »Zbori«. Mesečna revija za novo zborovsko glasbo. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« v Ljubljani. Vsebinsko pete (zakasnele) številke: Risto Savin op 28 št. 2. Stalan sam tvoj mešani zbor. Književna priloga: † Anton Foerster. Skladbe Antona Foersterja, Karol Pahor; Dober povodila — dober zbor. Emil Adamič; Prirediteljem koncertov v premišljevanje II. Prva jugoslovenska glasbena izložba. Na naslov uredništva naših dnevnikov. Naši skladatelji, Pevska društva. Iz glasbenega sveta. Listnica uredništva in uprave. — List se sam priporoča.

— Ročni katalog za šolsko leto 1926/27., ki ga rabi dnevno vsak razredni in predmetni učitelj(ica) izide v Učiteljski tiskarni v Ljubljani v avgustu t. l. Obsegal bode poleg navodil, obrazcev, odredb tabel i. dr. tudi najvažnejše odločbe Državnega Saveta ki se tičejo učiteljskega sploh. Da bo mogla Učiteljska tiskarna ustreči vsem naročilom (lansko leto je pošel Ročni katalog pred pričetkom šolskega leta), se naprošajo vsa vodstva osnovnih in ravnateljstva meščanskih šol, naj sporoče vsaj do 10. julija potom dopisnice na naslov Učiteljska tiskarna (Ročni katalog) v Ljubljani; a) koliko Ročnih katalogov za razredne in b) koliko Ročnih katalogov za predmetne učitelje naroči učiteljsstvo na posameznj šoli oziroma na šolah v istem šolskem okolišu. Ker so polasnila in navodila o prejemkih učiteljskega v Ročnem katalogu že marsikaterega učitelja očevala »dolgov iz prejšnjih let«, naj se sleherni učitelj(ica) prijavi za naročilo te prenotrebne in najcenejše ročne knjižice.

»BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA«. Ljubljana. Poljanski našio 10/21 pošlje vsakemu naročniku »Učit. Tovariša« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoli: ne bo Vam žal!

Podpirajte prosvetni sklad!

Šolske zvezke po konkurenčnih cenah, iz najboljšega papirja s pivnikom izdeluje Učiteljska tiskarna v Ljubljani, Frančiškanska ul. 6. Učitelstvo opozarjamo, da naj uvede te zvezke v šole in naj zahteva v trgovinah zvezke Učiteljske tiskarne.

Zvezki se prodajajo v korist „UČITELJSKEGA KONVIKTA“ v Ljubljani in „UČITELJSKEGA DOMA“ v Mariboru.